Direktoratet for **naturforvaltning**

2007

Skitt Jakt

Innhold

Godt nytt jakt- og fangstår! 3

Jakttidene for perioden 2007–2012 4

Hvordan bli en bedre hjorteviltjeger? 6

Bør du velge fint eller grovt kaliber ved jakt på hjortevilt? 8

Rypeforvaltningsprosjektet 2006–2011. 9

Jaktstatistikk – 50 % rapporterte på Internett 10

Nytt og nyttig – Informasjon fra DN 12

Nesten 100 000 besøkte Jegerregisterets Internett-sider i jaktåret 2006/2007 14

Veiledning til utfylling av rapportskjema 15

Alle fotos: Kjell-Erik Moseid

Foto: Grete Mikalsen

Godt nytt jakt- og fangstår!

Etter en omfattende høring har Direktoratet for naturforvaltning fastsatt ny forskrift om jakttider. Jakttidene er et viktig virkemiddel i forvaltningen av viltressursene og i denne høringen er det først og fremst jakttiden for elg og hjort som har hatt spesielt fokus som grunnlag for verdiskaping i distriktene. Det er en vanskelig balansegang mellom det å utvide jakttiden for elg og hjort, samtidig med at andre brukere av utmarka ikke føler seg velkommen til å utøve sin fritidsaktivitet. Det være seg småviltjakt, bærplukking eller tur i skog og mark. I de kommende fem år vil det være mulig for grunneiere å få jakte elg og hjort fram til jul, når de kan dokumentere at det har næringsmessig betydning for dem, og at det ikke går på bekostning av annen jakt- og friluftslivsutøvelse. Fylkesmannen er gitt myndighet til å vurdere dette.

Gjennom jakttidshøringen får direktoratet «kontakt» både med de som er jaktinteressert og de som ikke er det. Dette er viktige signaler for direktoratets arbeid med å legge til rette for jakt og jaktutøvelse. Jakt og fangst har lange tradisjoner og en sterk posisjon i Norge, og er et godt eksempel på bruk av naturen til menneskelig aktivitet og velferd. I tillegg til nytten av eventuelt bytte, bringer det oss i nærkontakt med naturen. Samtidig er en balansert og bærekraftig høsting en forutsetning for å kunne drive jakt og fangst i framtida – vi kan ikke ta ut mer enn det naturen produserer. Det er også viktig at holdninger, kunnskap og ferdigheter gjør oss i stand til å drive jakt og fangst uten unødig skade på naturen og uten unødig lidelse for viltet. Vi har tiltro til at du sammen med grunneierne, er bevisst på dette og legger opp jakta og jaktintensiteten på en slik måte at dette også er mulig for fremtidens jegere.

Internett er blitt et meget nyttig verktøy også for dagens jegere. Stadig flere benytter Internett til å rapportere felt vilt, betale jegeravgift og jaktkort og skaffe seg informasjon om våpen og jakt. I løpet av året vil det også være mulig å ta deler av jegeropplæringen som e-læring og å avlegge Jegerprøven elektronisk. Det er helt avgjørende for å følge med i utviklingen at jegerne bruker nettet for kommunikasjon og innhenting av informasjon. Direktoratet ser for seg at om relativ kort tid vil heftet «Skitt jakt» kun foreligge som elektronisk versjon på vår hjemmeside. Likeså vurderes det å ta bort muligheten for å rapportere felt vilt på papir. Kanskje allerede fra neste jaktår vil utsendelsen fra direktoratet og Jegerregisteret kun bestå av jegeravgiftsblanketten med opplysninger hvor det er mulig å finne det andre stoffet på Internettet.

Skitt jakt!

Med hilsen
Direktoratet for naturforvaltning

Jakttidene for perioden 2007–2012

Direktoratet for naturforvaltning har ansvaret for å bestemme tidspunktene for jakt, felling og fangst. Forskrift om jakt-, felling og fangst samt sanking av egg og dun endres hvert femte år etter en omfattende høring blant fylkesmenn, kommuner og berørte organisasjoner. Endringer gjeldende for perioden 2007–2012 er minimale. Erfaringen viser at jakttiden for de fleste viltarter har funnet en akseptert form, og at det er derfor ikke behov for store endringer av jakttidene. De endringer som er vedtatt er blant annet på bakgrunn av ønsket om å legge til rette for lokale og regionale tilpasninger av jakttid, vern av sårbare arter og hindre etablering av fremmede viltarter.

Endringene som er vedtatt er følgende:

Hjortevilt

- Fylkesmannen kan etter søknad fra kommunen utvide jakttiden for elg og hjort til 23. desember når det foreligger særlige bestands-, forvaltnings- eller næringsmessige behov.
- Fylkesmannen kan utvide jakttiden for elg og hjort til 31. januar i hele eller deler av kommunen der skadegjørende trekkende bestander av elg og hjort medfører vesentlig næringsmessig skade.

Direktoratet har valgt å ikke utvide den ordinære jakttiden for elg og hjort, men gir grunneiere som har særlige bestands-, forvaltnings- eller næringsmessige behov en mulighet til å utvide jakttiden fram til 23. desember (sju uker). Søknad om utvidet jakttid skal rettes fra kommunen til fylkesmannen. Dette sikrer at kommunen blir delaktig i behandlingsprosessen og at interessene til ulike brukergrupper av utmarka blir ivaretatt. Et vedtak om utvidet jakttid skal som tidligere iverksettes gjennom fastsetting av forskrift.
Direktoratet er restriktiv til å utvide den ordinære jakttiden for elg og hjort på grunn av stor motstand fra ulike brukergrupper. Tilbakemeldinger fra disse gruppene er at de bruker utmarka mindre når det utøves jakt på elg og hjort.

Grågås
Jakt på grågås i Finnmark er forbudt i indre deler av fylket. Dette er av hensyn til dverggåsa. Fylkesmannen har myndighet til å åpne for jakt 15 dager før ordinær jakta, og sanking av egg vil kunne regulere bestanden av grågås og dermed begrense skadeomfanget av grågås på dyrket mark. Tidligere jakttid kan gi økt uttak av gjess ved at flere gjess skytes før gjessene trekker sørover om høsten.

Øvrige endringer
Det blir forbud mot jakt på **krykkje** og **hettemåke**. Dette på grunn av artenes langvarige tilbakegang. Det blir forbud mot jakt på **kortnebbgås** i Finnmark. Dette er av hensyn til dverggåsa som er en av de mest utrydningstrua dyreartene i Norge. Det er tillatt å sanke egg fra **snøgås** og **hvitkinngås** fram til 1. juli i fylkene Vest-Agder, Oppland og Hedmark. Tidligere tillatt på strekningen Østfold til og med Telemark.
Det innføres jakttid for **knoppand** og **mandarinand** 21.08–23.12 og helårs jakttid for **bisamrotte**.
Fylkesmannen får myndighet til å åpne for jakt på **kanadagås** og **stripegås** inntil 15 dager før og inntil to måneder etter ordinær jakttid (tidligere kommunen).

Ytterligere informasjon om jakttidene i vedlagte jakttidsbrosjyre og www.dirnat.no/jaktogfangst.

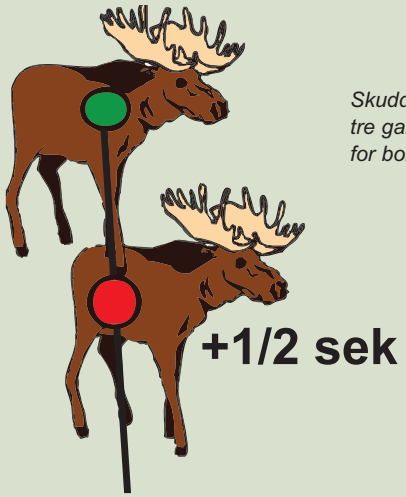
Hvordan bli en bedre hjorteviltjeger? (www.bedrejakt.no)

Gjennom ulike tiltak arbeides det for at jegerne skal bli bedre i sin utøvelse av jakt. Dette kan først og fremst gjøres gjennom å minimalisere antall bom- og skadeskudd. I de siste årene har Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) i samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning (DN) samlet jakterfaringen til tusenvis av elg-, hjort- og reinsjegere. Ut fra den enkeltes praktiske jakterfaring kan det trekkes lærdom som alle jegere har nytte av. Målet er human og sikker jakt, og i undersøkelsen har ønsket vært å finne ut mer om hva som er typiske for de gode og for de dårlige skuddene. Resultatene fra undersøkelsene på jegeratferd finnes for hver art, både i form av rapporter, lysbildeserier og brosjyrer under adressen www.bedrejakt.no.

Her er noen resultater fra undersøkelsen for elg:

Kjernetreff eller skamskyting – du bestemmer!
Ett av ti førsteskudd mot elg er et bom- eller skadeskudd! Følger du følgende fire råd kan du og jaktlaget halvere antallet dårlige skudd i kommende elgjakt. Følgende tips bygger på 7500 skudd mot elg.

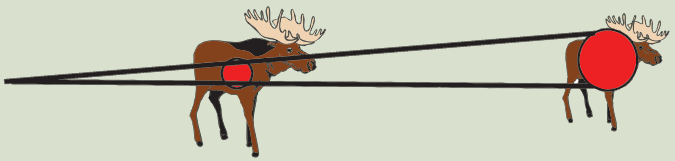
Tips 1: Skudd mot elg i fart
Sju prosent av skudd mot elg i ro var bom og skadeskudd. Når elgen løp, ble antallet dårlige skudd nær tredoblet. Elg i fart er stresset og kaster oftere på seg i skuddøyeblikket. Jegere skyter ofte uten anlegg og det blir vanskeligere å få fritt skuddfelt. Skudd mot elg i fart gir dårligere treff i dyret.

Skudd mot elg i fart gir nær tre ganger så stor sjanse for bom- eller skadeskudd.

Tips 2: Skuddavstand
Antallet bom og skadeskudd nær tredobles når skuddavstand øker fra under 50 til over 150 meter. På *elg i ro* må en middels jeger holde seg innenfor 70 meter. Bare jegere med flere hundre øvelsesskudd og mange årlige elgfellinger kan skyte sikre skudd ut til 150 meter.

På *elg som går* øker antallet bom og skadeskudd uforsvarlig på skuddhold over 40 meter. Selv mindre økning av skuddavstand krever erfarne jegere og gode skuddsituasjoner. På *elg som løper* er antallet bom og skadeskudd alt for høyt på alle skuddavstander.

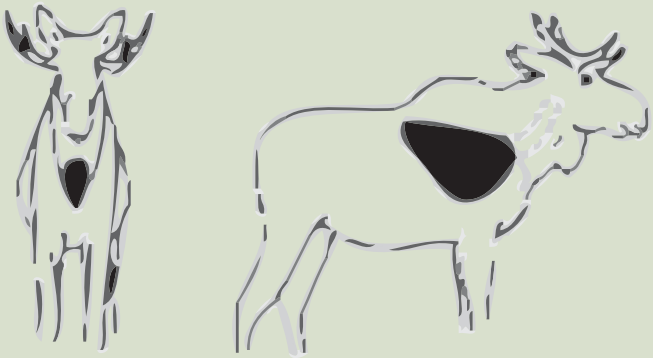

En middels jeger må holde seg til skuddavstander under 70 meter på elg i ro. På elg i sakte fart må skuddavstanden reduseres vesentlig.

Tips 3: Siktepunkt og vinkel på elgen
Sikt mot lungeområdet på elgen. Dødelig område er her 6 ganger større enn ved skudd mot nakke.

Nakkesøylen på en liten elg er ikke stort breiere enn en fyrstikkeske. Treffer du fyrstikkesker fast på 100 meteren med de skytestillinger du praktiserer under jakt?

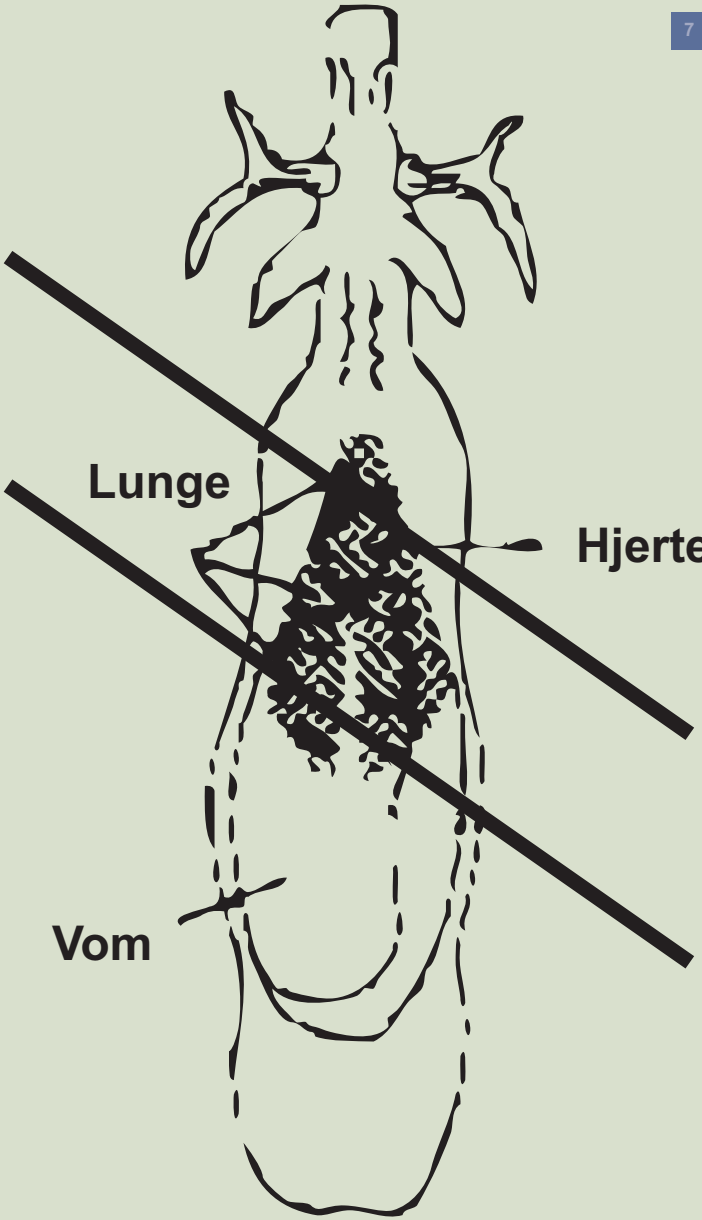

Dødelig lungeområde på en elg med breisida til er 6 ganger større enn på elg i front. Skudd mot dyr på skrå krever vesentlig bedre skyteferdighet.

Klarer du å plassere 95 av 100 skudd i en firkant på 6 x 14 cm på 100 meters avstand? Skudd mot dyr på skrå krever vesentlig kortere skuddavstand.

Elgen har ofte større vinkel enn du tror. Tenk kulebane i elgen. Legg siktepunktet slik at kula går gjennom det sentrale lungeområdet. En liten feilvurdering kan resultere i skade-skyting og ettersøk.

Sikt mot lungeområdet på elgen. Dødelig område er her seks ganger større enn ved skudd mot nakke.

Tips 4: Øvelsesskyting hjelper
Jegere med mer enn 100 øvelsesskudd hadde vesentlig færre bom- og skadeskudd. Nesten alle elger ble skutt fra stående og sittende stilling. Øv derfor i de skytestillinger du bruker under jakt. Anlegg og skytereim gir færre bom- og skade-skudd.

Gjennom øvelsesskyting får du klar tilbakemelding på hvor lange skuddhold du klarer på elg i felt.

Øv i de skytestillingene du bruker under jakt, og bli kjent med de ferdighetene du har som skytter.

Tipsene i denne brosjyren bygger på undersøkelsen «Bedre elgjakt 2005». Undersøkelsen er finansiert av Direktoratet fornaturforvaltning og gjennomført av Norges Jeger- og Fiskerforbund. Brosjyren gir også tips til hvordan bli et bedre jaktlag.

Bør du velge grovt eller fint kaliber ved jakt på elg?

Norsk institutt for naturforskning (NINA) har gjennomført en studie for å se om det er forskjeller i drepeeffekt ved bruk av ulike kalibre og jaktkuler ved jakt på elg. Resultatet viser at grovt kaliber gir bedre drepeevne og dermed bedre kjøttkvalitet, mens finere kaliber kan gi bedre treffsikkerhet.

Studien viser at jegere i Norge, Finland og Sverige anvender 30 ulike patrontyper. De mest vanlige patronene er 308 Winchester, 30-06 Springfield, 6,5 x 55, 9,3 x 62 og 338 Winchester magnum.

Resultatet viser at norske, svenske og finske jegere åpner ild mot elg på ulike avstander. I Finland er gjennomsnittlig skuddavstand for det første skuddet på 59 meter, i Sverige 64 meter og i Norge 73 meter. Kupert terreng med god sikt, drevjakt med forholdsvis få jegere og smygjakt er typisk for norske forhold og kan tilsi at skuddavstandene i snitt blir noe lengre i Norge sammenlignet med Sverige og Finland hvor flatere terreng med redusert sikt, store jaktlag med tette posteringer og løshundjakt dominerer.

I studien har en sammenlignet fluktstrekninger (lengden av sporløypa mellom stedet elgen ble truffet og den plassen hvor den ble liggende) mellom elger som er skutt i begge lunger eller i nakkeområdet. Dette er gjort under sammenlignbare forhold som betyr lik kroppsstørrelse, kun et treff, lik skuddvinkel, samme fart i skuddøyeblikket. Resultatene viser at fluktstrekningen generelt avtar med økende kaliber. Dersom du anvender en rifle i 45 kaliber og skyter gjennom begge lungene til en voksen elg kan du forvente at elgen beveger seg omtrent 10 meter etter påskyting, mens en tilsvarende treff fra en finkalibret rifle (6,5 mm til og med 30 kaliber) gir en fluktstrekning på rundt regnet 50 til 70 meter, mens andre kalibre vil ligge mellom. Dette var en forventet effekt i og med at blødningen tiltar med økende sårkanaldiameter. Men en ser også en effekt av kroppsstørrelse i og med at drepeevnen til ulike kalibrer utjevnes når kroppsstørrelsen avtar. Denne tilsynelatende selvmotsigende effekten kan forklares ved det faktum at den relative sårstørrelsen øker med minkende kroppsstørrelse. Når kroppsstørrelsen blir liten nok (kalver) vil alle kalibrer, relativt sett, påføre dyret en så stor skade at døden inntrer så hurtig at effekten av en enda større skade vanskelig lar seg påvise. Vi ser at alle kalibrer, så lenge patron-/kulekombinasjonen evner å trenge inn til sentralnervesystemet, gir knall- og falleffekt. Lærdommen vi kan trekke fra dette er at kalibret har betydning, men ikke i alle henseender, da organet i dyret som er gjennomskutt bestemmer utfallet.

Hvilke argumenter er det så for å velge et grovt kaliber framfor et finere? For det første så er det en åpenbar etisk grunn til å gjøre det, fordi vi alltid bør tilstrebe en så hurtig avlivning som mulig. For det andre så vil et grovt kaliber gi bedre kjøttkvalitet fordi en hurtig avlivning betyr at dyret utsettes for mindre stress. Vi har i dag bevis for at økende stress umiddelbart før avlivning av et dyr gir tilsvarende dårligere kjøttkvalitet. I tillegg vil et grovt kaliber gi skytteren en indikasjon på treffpunktet i og med at kuleinnslaget (fra flate og runde kuleneser) ofte kan observeres dersom holdet er rimelig. Dette kan virke beroligende på skytteren slik at et oppfølgende skudd holdes tilbake og unødig kjøttødeleggelse unngåes. Andre forhold som taler for bruk av grove kalibre er ved ettersøk av skadet storvilt. For det første vil kuler med stor diameter etterlate mer blod i sporløypa da inngangs- og eventuelt utgangshullet er større slik at blødningen blir større og mer langvarig. For det andre er tunge sakteregående kuler mindre sensitive for hindringer i kulebanen i og med at de tåler mer før de ekspanderer, men de er ofte tilbøyelige til å endre retning. Man kan derfor få inn et drepende skudd selv om kvister og lauv dekker deler av det skadde dyret. Dette må ikke oppfattes dit hen at man generelt kan åpne ild selv om målet delvis er skjult, eller om man har et uskadd dyr framfor seg.

Til slutt en viktig påminnelse – anskaffelse av en grovkalibret rifle betyr ikke at alle problemer er løst. Grovkalibrede rifler er generelt tyngre og mindre handterbare enn tilsvarende i finere kalibre. De fleste kan tolerere disse ulempene, men rekylen blir for mange uholdbar. Økt rekyl kan for mange bety dårligere treffsikkerhet slik at frekvensen av dårlige treff på storvilt øker. I slike tilfeller vil skytteren vinne på å gå ned til en kaliberstørrelse som kan beherskes bedre. Men for de som virkelig behersker de grove kalibrene betyr det at de får full pott når det gjelder drepeeffekt og kjøttkvalitet. Avslutningsvis kan vi derfor si at et korrekt treff fortsatt er det viktigste momentet, men kalibervalget kan påvirke både kjøttkvaliteten og drepeevnen når du jakter storvilt.

Av Sigbjørn Stokke, Jon M. Arnemo, Gunnar Aas Aune, Scott Brainerd og Oddgeir Andersen.

Rypeforvaltningsprosjektet 2006–2011

Framtidas forvaltning av rype og skogsfugl til beste for grunneiere, jegere og andre brukere skal ivaretas gjennom det nye brukerinitierte prosjektet «Rypeforvaltningsprosjektet 2006– 2011».

Den overordnede ideen i prosjektet er å utvikle en forvaltning av rype og skogsfugl som er vitenskapelig basert, bærekraftig og økonomisk lønnsom. Småviltressursene er i dag ikke optimalt forvaltet og utnyttet, og det finnes et betydelig potensial for å øke verdiskapningen knyttet til høsting av rype og skogsfugl. Tverrfaglig forskning vil gi et grunnlag for å utforme og velge forvaltningsmodeller som er bedre tilpasset typer av terreng, bestander, bruksforhold og innsatsfaktorer hos ulike typer grunneiere.
Prosjektet er et samarbeid mellom Statskog og NORSKOG. Statskog er den største grunneieren av offentlig eiendom i Norge, mens NORSKOGs medlemmer forvalter det største privateide arealet i Norge. Den forskningsmessige delen av prosjektet ivaretas gjennom et samarbeid mellom Høgskolen i Hedmark (HiHM) og Norsk institutt for naturforskning (NINA). Prosjektet fikk sommeren 2006 tilsagn om økonomisk støtte fra Norges forskningsråds Arealprogram, for såkalte Brukerinitierte prosjekt. I tillegg er det ca 55 % egeninnsats i prosjektet. Prosjektet finansieres også gjennom viltfondsmidler fra kommuner, Fylkesmenn og Direktoratet for naturforvaltning.

Hvorfor prosjekt?
Norske myndigheter oppfordrer landbruksnæringen til å satse på ulike former for opplevelses- og kulturbasert reiseliv som bygger på tradisjonell utmarksbruk som jakt og fiske. Samtidig mangler utmarksbasert turisme i Norge fortsatt mye når det gjelder markedsforståelse, organisering og produktutvikling før man fullt ut kan realisere det økonomiske potensialet.
I jaktåret 2004/2005 jaktet 147 500 personer i Norge, hvorav 67 % deltok på småviltjakt. Småviltet har lenge vært en del av grunneieres og distriktenes næringsgrunnlag, men forvaltningen har vært tilfeldig og effekten av forskjellige forvaltningsvalg har ikke vært systematisert. Vi mangler kunnskap for at forvaltningen skal bli optimal i forhold til målene.

Hva skal gjøres?
Gjennom taksering av jaktterreng skal innsamling av tetthetsdata for hønsefugl videreføres og utvides til å omfatte representative deler av det norske rypefjellet. Innenfor disse områdene skal det innhentes informasjon i jaktterrengskala for å svare på spørsmål om hvordan landskap og forvaltning påvirker skogshønsbestander, jegerlykke og økonomi. Som en naturlig forlengelse av dette vil prosjektet videreutvikle et frivillig, effektivt og selvgående takseringssystem for bruk etter at prosjektet er avsluttet.

Sentralt i prosjektet står også å undersøke hvordan konkrete rypejaktterreng blir forvaltet og hvilken effekt forvaltningen har både på rypene og jegerne i terrenget. Det blir i denne sammenheng også foretatt en overordnet og oppsummerende vurdering for en tilrettelagt forvaltning som imøtekommer så vel rettighetshaveres som brukeres ønsker.

Et av sluttproduktene blir å utarbeide en håndbok (Rypeforvaltningsboka) beregnet på rettighetshavere og forvaltere som ønsker å gjennomføre endringer, eller legge til rette for å optimalisere avkastningen av småviltressursene på sin eiendom.

Mer informasjon om prosjektet kan fortløpende hentes på prosjektets hjemmeside som du finner på adressen: http://www.skoginfo.no

Av Hans Christian Pedersen.

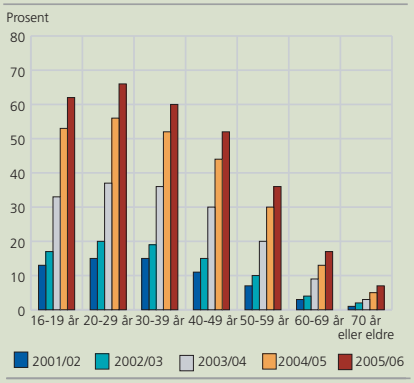
Jaktstatistikk – halvparten rapporterte på Internett

For jaktåret 2005/06 valgte nær halvparten av jegerne å rapportere over Internett. I løpet av de fem årene det har vært mulig å rapportere elektronisk, har svarandelen på Internett økt fra 10 prosent det første året til 49 prosent i 2006. Nedenfor presenteres noen hovedresultater fra denne rapporteringen og fra andre av Statistisk sentralbyrås jaktstatistikker. Mer detaljerte tall finnes på www.ssb.no/jakt_fiske/. Der er det også lagt ut oppdaterte fellingstall for elg og hjort for høsten 2006.

Flest rypejegere

I alt 141 700 jegere har oppgitt å ha jaktet i 2005/06. Av dem deltok 64 prosent på småviltjakt og 61 prosent på hjorteviltjakt. Rypa er den viltarten som flest jegere jakter på. I alt har 58 400 jegere oppgitt å ha jaktet rype i jaktåret 2005/06. Av dem har om lag 41 000 rapportert å ha felt en eller flere ryper. Det vil si at om lag 70 prosent av alle som jaktet rype, kom hjem med utbytte. I gjennomsnitt felte hver rypejeger seks ryper.

Andel av jegerne som har rapportert på Internett, etter alder. 2001/02-2005/06. Prosent

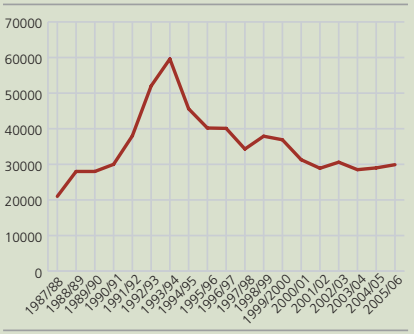
På landsnivå har 7 prosent av mennene over 16 år oppgitt å ha jaktet i jaktåret 2005/06. Andelen jegere er høyest i kommuner med få innbyggere. I noen av disse kommunene har opp mot halvparten av den mannlige befolkningen over 16 år oppgitt å ha jaktet. Høyest var andelen i Engerdal i Hedmark og Lierne i Nord-Trøndelag. Her har henholdsvis 46 og 43 prosent av den mannlige befolkning oppgitt å ha jaktet i 2005/06. I alt 7 000 kvinner har oppgitt å ha jaktet i 2005/06, det vil si 5 prosent av dem som jaktet dette jaktåret. Av alle kvinner over 16 år, utgjør de bare 0,4 prosent. I enkelte kommuner derimot er kvinnene sterkere representert. Høyest andel av kvinnelige jegere var det i Namsskogan i Nord-Trøndelag, hvor 6 prosent av kvinnene jaktet i jaktåret 2005/06. Deretter følger Lierne og Røyrvik hvor om lag 5 prosent av kvinnene jaktet.

Nedgang for rypejakta

I jaktåret 2005/06 var det en markert nedgang i utbyttet av både li- og fjellryper. For hele landet var nedgangen på 19 prosent. I Nord-Trøndelag ble utbyttet redusert med nærmere 70 prosent, mens det i Nordland var en halvering fra forrige jaktår. I Finnmark derimot økte utbyttet med 18 prosent.

Det ble også felt færre storfugl og orrfugl. Totalt felte jegerne 7 200 storfugler og 16 900 orrfugler i 2005/06. Det er en nedgang på henholdsvis 31 og 28 prosent fra jaktåret 2004/05.

Antall felte rådyr. 1987/88-2005/06

I alt ble 29 900 rådyr felt i 2005/06, en oppgang på 3 prosent fra 2004/05. Flest rådyr ble felt i Østfold med 3 400 dyr.

Færre tok jegerprøven

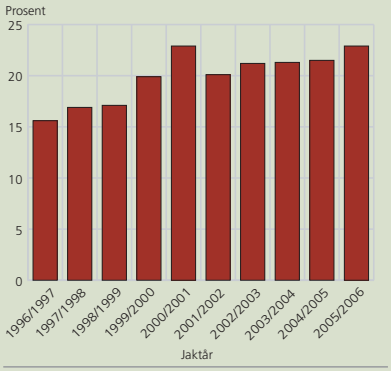
10 950 personer besto jegerprøven i jaktåret 2005/2006. Dette er 5 prosent færre enn året før. Av alle som besto jegerprøven, var 23 prosent kvinner. Flest jegerprøver ble avlagt i Akershus, hvor litt over 1 000 personer besto.

I alt betalte 195 200 personer jegeravgift for jaktåret 2005/2006, derav 2 900 bosatt i utlandet. Av de 192 200 personene som var bosatt i Norge og betalte jegeravgift for jaktåret 2005/2006, var 11 800 kvinner.

Til sammen er det nå litt under 405 000 personer som står oppført i Jegerregisteret. 8 100 av dem er utenlandske jegere. Blant fylkene er det Akershus som topper statistikken med 34 700 registrerte jegere, fulgt av Sør-Trøndelag med 33 800.

2 900 utenlandske jegere betalte jegeravgift i Norge, innbefattet 600 nordmenn som var bosatt i utlandet. 52 prosent av de utenlandske jegerne kommer fra andre nordiske land. Av de utenlandske jegerne var 33 prosent fra Danmark, 18 prosent fra Sverige og 12 prosent fra Tyskland.

Andel kvinnelige førstegangsjegere. 1996/1997-2005/2006. Prosent

Fortsatt nedgang for elgjakta

I løpet av elgjakta høsten 2005 ble det felt 36 000 elger, en nedgang på 700 dyr fra 2004. Hovedsakelig skyldes nedgangen lavere fellingskvoter på Østlandet. Lenger nord i landet fortsetter avskytningen å øke. At elgjakta er utbredt i store deler av landet, illustreres ved antallet kommuner som har gitt tillatelse til å felle elg. Av landets 432 kommuner, var det 328 som hadde gitt tillatelse til å felle elg høsten 2005.

Nytt rekordår for hjortejakta

For femtende år på rad er det blitt satt fellingsrekord for hjortejakta høsten 2005. Totalt 27 600 hjorter ble da felt, en oppgang på 7 prosent fra året før. Siden 1991 utgjør dette en økning på nær 17 000 dyr. Selv om det fortsatt er et stykke igjen til det felles like mye hjort som elg, blir forskjellen stadig mindre. Særlig hvis en ser på antallet fellingstillatelser. Totalt var det gitt tillatelse til å felle 40 500 hjorter og 45 100 elger høsten 2005. Ettersom det er høyere fellingsprosent for elg enn hjort, blir forskjellen større når en ser på antallet felte dyr. I løpet av jakta ble 80 prosent av elgkvoten felt og 68 prosent av hjortekvoten.

Antall felte hjorter. 1952-2005*

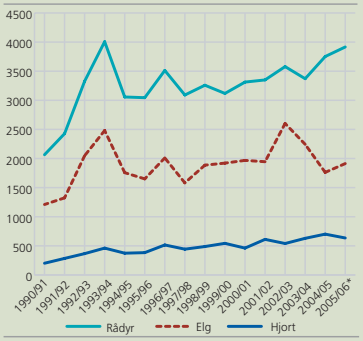
Flere felte villrein i 2006

Antall felte villrein økte for andre år på rad, etter sju år med nedgang. Totalt ble det skutt 5 100 villrein av en fellingskvote på 11 000. Det er en økning i utbyttet på 300 dyr fra 2005. Den største økningen i antall felte dyr var på Hardangervidda og i Nordfjella (Hallingskarvet). På Hardangervidda var det gitt tillatelse til å felle 3 520 dyr, og i overkant av 1 000 ble felt. Forelhogna har den høyeste fellingsprosenten i høst med 91. Det ble gitt 300 fellingstillatelser, og 272 villrein ble felt under jakta her.

Bil og tog tar flest hjortevilt

Utenom ordinær jakt er det fortsatt bil og tog som tar livet av flest hjortevilt. I løpet av jaktåret 2005/06 ble nærmere 6 500 hjortevilt drept i trafikken. Det tilsvarer 85 prosent av alle hjorteviltpåkjørslene. Av hjorteviltet er det rådyrene som er mest utsatt i trafikken. Total 3 900 rådyr ble påkjørt og drept av bil eller tog i løpet av jaktåret 2005/06, og det tilsvarer 13 prosent av det som ble felt under ordinær jakt det samme jaktåret. For elg utgjorde avgang som skyldes trafikkpåkjørsler, fem prosent av det antallet som ble felt under ordinær jakt samme jaktåret.

Rådyr, elg og hjort drept av bil eller tog. 1990/91-2005/06*

Flere jerver felles

I alt ble 63 jerv rapportert drept eller omkommet på andre måter i jaktåret 2005/06. Det er en økning på 13 dyr fra foregående jaktår. Økningen skyldes at flere dyr har blitt felt under lisensfelling. I alt seks bjørner ble drept i 2005/06, og det er en økning på fem dyr fra året før. I alt var det gitt tillatelse til å felle 48 gauper under kvotejakta, og 40 av dem ble felt. For ulv var avgangen på fem dyr i jaktåret 2005/06, en nedgang på to dyr fra 2004/05.

Nytt og nyttig – Informasjon fra DN

Jaktradio – Konsesjonsbestemmelser for utstyr med innlagt jaktradiofrekvenser

Post- og Teletilsynet friga i 1992 tre frekvenser for å *dekke behovet for kommunikasjon mellom jegere som utøver lagsjakt.* Post- og Teletilsynet har delegert myndighet til NJFF til å administrere de nå seks gjeldene jaktradiofrekvensene. Fra Post- og Teletilsynet kreves det en tillatelse for å benytte disse frekvensene, og slik tillatelse gis av NJFF. Det må derfor sendes standard søknadsskjema til NJFF, vedlagt kopi av betalt Jegeravgiftskort som dokumentasjon på at søker er berettiget til å bruke frekvensene. Når dette er i orden returnerer NJFF skjemaet med påtegning til søkeren, eller til forhandleren dersom det ønskes.

Alle godkjente forhandlere som har anledning til å legge inn jaktradiofrekvenser i sambandsradioer har søknadsskjema, og har ikke anledning til å levere ut slikt utstyr uten at tillatelse foreligger. Tillatelsen bør medbringes ved bruk av jaktradioen.

NJFF betaler en årlig konsesjonsavgift til Post- og Teletilsynet for bruk av frekvensene. For å dekke denne avgiften, samt andre kostnader til søknadsskjema, porto, dataregister og personalkostnader m.m. må innehavere av jaktradio betale en mindre årlig avgift til NJFF. Giro sendes ut før jaktkåret starter 1. april. Konsesjonsavgiften til Post- og Teletilsynet for 2007 er enda ikke kjent, men den forventes å utgjøre under kr 100,–. Dersom jaktradioen selges privat til annen jeger, må selger sørge for at ny eier har tillatelse.

For at jaktradioregisteret skal være riktig oppdatert til enhver tid, må NJFF ha melding om privat salg, mistet eller ødelagt apparat som ikke er i bruk.

Jegerprøveeksamen på nett!

DN har merket seg en stigende interesse for å gjøre Jegerprøven mer elektronisk. Dette gjelder både ved tilegnelse av stoffet, testing av egne ferdigheter og gjennomføring av selve eksamen. På bakgrunn av dette har DN utarbeidet en elektronisk versjon av Jegerprøveeksamen der en testgjennomføring av opplegget ble igangsatt 1. januar 2007. Det tas sikte på et generelt tilbud om å avlegge jegerprøveeksamen på nett i løpet av høsten 2007. Det betyr at jegerprøvekandidatene må avlegge jegerprøveeksamen på et offentlig sted med tilgang til PC og Internett. Fordelen med å gjennomføre Jegerprøveeksamen på nettet er at kandidaten umiddelbart får resultatet fra eksamen. Kandidater som består jegerprøven får diplom utskrevet på stedet. På sikt er målsettingen at alle jegerprøvekandidater skal avlegge elektronisk jegerprøveeksamen i løpet av et par år.

Det er også en målsetting å tilby jegerprøvekandidater og andre interesserte å teste ut sine kunnskaper knyttet til Jegerprøven gjennom *«Test deg selv til Jegerprøven»*. Det blir da enklere for kandidaten å teste ut om kunnskapene er tilfredsstillende før eksamen. For øvrig er jegerprøveeksamen en prøve på om kandidaten har tilfredsstillende kunnskaper innen fagområdene jaktsituasjoner, artskunnskap, viltloven, våpen og ammunisjon, human og sikkerhetsmessig forsvarlig jakt og fangst, hunder og behandling av felt vilt.

Deler av Jegerprøven nå som nettbasert undervisning

Åtte år etter forrige store revisjon av jegerprøveopplæringen er det nå gitt ut helt nytt opplæringsmateriell for Jegerprøven. I tillegg til at filmer og plansjer er modernisert foreligger nå hele opplæringsverktøyet i digital form. Som den store nyvinningen fremheves muligheten for å tilegne seg deler av pensumstoffet til jegerprøven som nettbasert undervisning.

Jegerprøven består av ni moduler. To av disse er praktisk rettet og omhandler blant annet feller og fangst, skyting med hagle og rifle samt en del praktiske øvinger på avstandsbedømmelse, forsering av hinder med gevær og lignende. Tre av modulene er lagt ut åpent tilgjengelige for alle på Internett. Dette er moduler som inneholder temaene artskunnskap, lovverk og forskrifter samt jakthunder og jakthunddressur. De siste fire modulene er som før basert på klasseromsundervisning.

Den nettbaserte opplæringen skal gi alle jegerprøvekandidater anledning til å tilegne seg faktakunnskap når og hvor det passer best for dem selv. De holdningsdannende temaene opprettholdes som klasseromsundervisning ledet av autorisert instruktør. Selv om tre moduler er lagt ut for egen tilegning av stoffet må alle kandidater levere bekreftelse på gjennomgått sluttest fra hver av disse. Det nye materiellet er utviklet i samarbeid mellom Norges- Jeger- og Fiskerforbund og Direktoratet for Naturforvaltning. Den nettbaserte opplæringen er tilgjengelig for alle på www.njff.no. Det er håp om at både nye og gamle jegere finner veien hit for å teste og utvide sine kunnskaper.

Jakt fra motorbåt på sjøen

Sjøfugljakt har lange tradisjoner langs kysten. Særlig i eldre tider ble mye fugl skutt på sjøen fra motorbåt. I dag er dette noe mer sjelden fordi alkefuglartene nå er fredet. Jakt fra båt

er i utgangspunktet tillatt. Bruk av motorbåt er derimot underlagt strenge reguleringer. Viltlovens § 21 forbyr bruk av motorbåt innenfor en avstand av 2 kilometer fra land, herunder holmer og skjær. Innenfor denne grensen gjelder forbudet også båter med motor selv om motoren av avslått. Har båten påhengsmotor må den tas av og settes på land. Det er ikke tilstrekkelig at den legges i båten. Båter med fast montert motor kan ikke benyttes til jakt innenfor 2 kilometergrensen. Jaktbegrepet omfatter tidsforløpet fra jegeren søker etter viltet med sikte på felling, felling av viltet og helt til frem til at jegeren tar viltet i sin besittelse. Jaktbegrepet omfatter derved også ettersøk etter skadet vilt. Som en konsekvens av dette er det forbudt å bruke motorbåt under ettersøk etter skadeskutt vilt og i prinsippet også for å hente dødt vilt. Unntak må gjelde for det tilfellet at straffelovens § 47 om nødrett gir rett til å sette viltlovens regler til side. Dette skal mye til, men kan ikke utelukkes hvor viltet utsettes for store lidelser.

Ettermerking av utstoppet vilt – Ny frist 31. desember 2007

Direktoratet for naturforvaltning (DN) utvider amnestiperioden for etterregistrering og merking av eldre preparater. Frem til 31. desember 2007 vil det være mulig å få etterregistrert og merket de sjeldne artene dverggås, havørn, kongeørn, jaktfalk, vandrefalk, lappugle, slagugle og snøugle. Registreringen og merkingen foretas av autorisert preparant og hos fylkesmannen. Disse artene av eldre preparater blir registrert i en sentral database, og de utstyres med et merke i form av en mikrochip. Det påløper ingen kostnader for den som besitter viltet i forbindelse med denne merkingen. DN krever ingen dokumentasjon på preparatets lovlighet i forbindelse med denne registreringen og merkingen før 31. desember 2007. Etter 31. desember 2007 vil det være den som besitter disse artene å føre bevis for at det er hans/hennes eiendom. I motsatt fall tilfaller det Viltfondet.

Viktige avgifter

Jegeravgift elg, hjort og villrein:	335 kr
Jegeravgift annet vilt:	265 kr
Tilleggsavgift for manglende rapportering:	165 kr
Gebyr for utsending av ekstra jegeravgiftskort:	55 kr
Jegerprøvegebyr:	250 kr

Fellingsavgiftene elg, voksen:	440 kr
Fellingsavgiftene elg, kalv:	255 kr
Fellingsavgiftene hjort, voksen:	330 kr
Fellingsavgiftene hjort, kalv:	200 kr
Fellingsavgiftene villrein, voksen:	235 kr
Fellingsavgiftene villrein, kalv:	135 kr

Nyttig informasjon om jakt og fangst finner du for øvrig på www.dirnat.no/jaktogfangst.

Nesten 100 000 besøkte Jegerregisterets Internett-sider i jaktåret 2006/2007

Jegerregisteret sender ut 260 000 jegeravgiftskort i hovedutsendelsen i slutten av mars hvert år. I underkant av 200 000 jegere betalte avgiften for jaktåret 2006/2007. 7 prosent av disse betalte med Visa eller MasterCard via Jegerregisterets Internett betalingsløsning. Fra høsten 2006 kunne også utenlandske jegere benytte betalingsløsningen. Registrering av lisensjegere skjer nå i Jegerregisteret, og 7 000 jegere har registrert seg for jaktåret 2006/2007.

Jegerregisterets Internett-sider

Internett blir stadig viktigere for norske og utenlandske jegere. I alt har 15 000 jegere betalt jegeravgiften via Internett med sitt **Visa** eller **MasterCard** i jaktåret 2006/2007. Det er ønskelig at enda flere jegere vil bruke denne betalingsløsningen i jaktåret 2007/2008. Utenlandske jegere kan benytte betalingsløsningen ved å logge seg inn med fødselsdato og jegernummer, mens norske jegere bruker sitt fødselsnummer.

Alle jegere oppfordres til å se på **www.jegerregisteret.no** og gjøre seg kjent med **betalingsløsning, lisensfelling, dine opplysninger** og annen nyttig informasjon. Skal du registrere deg som lisensjeger eller sjekke dine opplysninger, må du bruke ditt jegernummer i tillegg til fødselsnummer.

Bruk Internett når du skal betale jegeravgiften!

Skal du kjøpe jaktkort eller registrere deg som lisensjeger og tidsfristen er kort, bør du bruke betalingsløsningen på Internett. Da registreres nemlig din innbetaling umiddelbart i Jegerregisteret. Ordinær innbetaling i bank eller post kan ta opp til fem dager eller mer å registrere, og i denne perioden kan du ikke kjøpe jaktkort elektronisk eller registrere deg som lisensjeger. Når du betaler får du skrevet ut en midlertidig kvittering som er gyldig i 10 dager. Etter to til fem dager får du tilsendt en kvitteringsoblat eller et ferdig kvittert/betalt jegeravgiftskort.

«Dine opplysninger i Jegerregisteret»

Er du i tvil om jegeravgiften for 2007/2008 er betalt, kan dette sjekkes via Internett-løsningen «Dine opplysninger i Jegerregisteret». Betalingsopplysningen gir deg svar på innbetalt beløp, betalt dato, jakttype og jaktår.

Lisensfelling

Siden april 2006 har Jegerregisteret registrert over 7 000 lisensjegere via Internett. Du registrerer deg på **www.jegerregisteret.no** med fødsels- og jegernummer, velger arter og skriver selv ut en personlig lisens. Dette er gratis.

Veiledning for utfylling av rapportskjema for jaktåret 2006/2007

Hvem skal svare?
Alle som betalte jegeravgift for jaktåret 2006/2007 (perioden 1. april 2006–31. mars 2007), er pålagt å sende inn utfylt rapportskjema om jakt til Statistisk sentralbyrå. Jegere som ikke rapporterer innen fristen, vil bli ilagt en tilleggsavgift på kr 165. Tilleggsavgiften vil bli lagt til jegeravgiften neste år. Svarfristen er 1. mai 2007. Ordningen med straffegebyr er hjemlet i viltloven §50, og data samles inn på oppdrag for Direktoratet for naturforvaltning.

Merk:
- Rapportskjemaet skal sendes inn selv om du ikke har vært på jakt siste jaktår, eller om du har vært på jakt uten å få utbytte.
- Selv om du tidligere har rapportert jaktutbyttet til grunneier (f.eks. Statskog), fjellstyre eller andre på annet skjema, må likevel det vedlagte rapportskjemaet sendes inn.
- Jegere som bare har jaktet elg, hjort eller villrein, skal også sende inn rapportskjemaet.
- Dersom du har fått tilsendt innbetalingsblankett for jegeravgiften for jaktåret 2007/2008, men ikke har betalt jegeravgift for jaktåret 2006/2007, skal du ikke sende inn rapportskjemaet.

Hvordan svare?
Du kan benytte skjemaet som er festet til blanketten med jegeravgiftskortet eller rapportere via Internett.

For elektronisk rapportering må du logge deg inn på **www.jakt.ssb.no** og følge anvisningene der. Sørg for å fullføre rapporteringen – du får kvittering når rapporten er sendt.

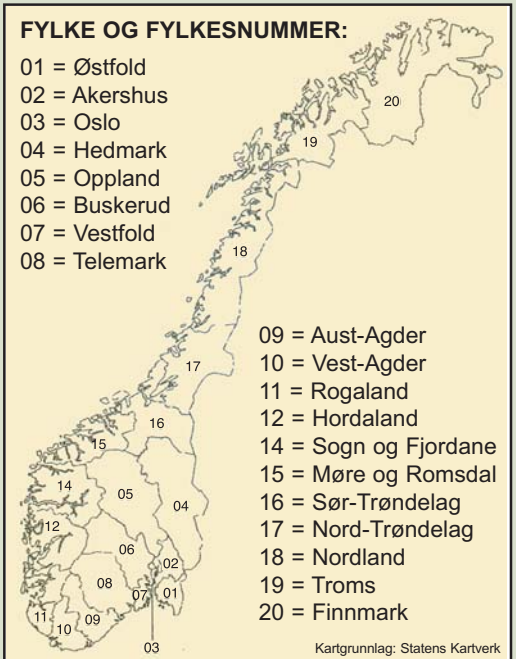
For rapportering på papirskjema er det bare skjema for jaktåret 2006/2007 som skal benyttes. Eldre skjema vil bli avvist. Det er bare vilt som du selv har skutt eller fanget i tidsrommet 1. april 2006–31. mars 2007 som skal føres opp.

- Har du ikke jaktet, krysser du av i ruta for «Ikke jaktet», underskriver og sender inn skjemaet.
- Har du bare jaktet elg, hjort eller villrein, krysser du av for det du jaktet på, underskriver og sender inn skjemaet.
- Har du jaktet rådyr, ryper, bever eller annet småvilt, krysser du av for det du jaktet på. Felte du ikke selv noe vilt, krysser du i tillegg av i «Nei- ruta», underskriver og sender inn skjemaet.
- Har du selv jaktet og felt rådyr, ryper, bever eller annet småvilt, krysser du av i «Ja-ruta» og fører opp antallet i rubrikkene for de enkelte viltartene. Vær oppmerksom på at ved jakt organisert som lagsjakt, f.eks. på rådyr, er det bare dyr du selv felte som skal føres opp på skjemaet. Summer hvor mye som er felt i alt, underskriv og send inn skjemaet.
- Noen jegere har jaktet i mer enn ett fylke. På skjemaet er det plass til opplysninger for inntil tre fylker. Alt jaktutbytte i et fylke skal føres i samme kolonne. Har du jaktet i flere enn tre fylker, rapporterer du for de tre fylkene med størst jaktutbytte. Hvert fylke har sitt eget fylkesnummer fra 01–12 og 14–20. Ved å benytte Internettløsningen kan du rapportere utbytte i mer enn tre fylker.

Har du spørsmål om skjemautfyllingen?
Dersom du har spørsmål om hvordan skjemaet skal fylles ut, kan du ta kontakt med Statistisk sentralbyrå på telefonnummer **62 88 56 00**. Det vil være betjent mandag til fredag mellom klokka 08.00–15.00. For andre spørsmål, se baksiden av heftet «Skitt jakt».

FYLKE OG FYLKESNUMMER:

01 = Østfold
02 = Akershus
03 = Oslo
04 = Hedmark
05 = Oppland
06 = Buskerud
07 = Vestfold
08 = Telemark
09 = Aust-Agder
10 = Vest-Agder
11 = Rogaland
12 = Hordaland
14 = Sogn og Fjordane
15 = Møre og Romsdal
16 = Sør-Trøndelag
17 = Nord-Trøndelag
18 = Nordland
19 = Troms
20 = Finnmark

Kartgrunnlag: Statens Kartverk

Har du spørsmål angående jegeravgiftskortet?
– Ta kontakt med Jegerregisteret på www.jegerregisteret.no eller ring 75 00 79 99

Har du spørsmål til utfylling av rapportskjema?
– Ta kontakt med Statistisk sentralbyrå www.ssb.no eller ring 62 88 56 00

Har du spørsmål om rapportplikt og gebyr?
– Ta kontakt med Direktoratet for naturforvaltning

Direktoratet for
naturforvaltning

7485 Trondheim
Telefon: 73 58 05 00 Telefaks: 73 58 05 01
www. dirnat.no

TE 1210 ISSN 0805-729X Trykt versjon: ISBN 978-82-7072-701-8 Elektronisk versjon: ISBN 978-82-7072-702-5 Opplag: 290 000
www.saxmedia.no 0107